

مرجعیت قرآن از روایات قابل اثبات است

به گزارش ایکننا، حجت‌الاسلام والمسلمین سیدرضا مؤدب؛ عضو هیئت علمی دانشگاه قم، ۲۹ دی‌ماه در نشست علمی «دلایل روایی مرجعیت علمی قرآن کریم» ...

به گزارش ایکننا، حجت‌الاسلام والمسلمین سیدرضا مؤدب؛ عضو هیئت علمی دانشگاه قم، ۲۹ دی‌ماه در نشست علمی «دلایل روایی مرجعیت علمی قرآن کریم» از مجموعه نشست‌های اولین روز همایش مرجعیت علمی قرآن که از سوی پژوهشکده قرآن و معارف برگزار شد، گفت: آنچه که خیلی مهم است و در عین حال به آن کمتر پرداخته شده این است که اگر به سخنان پیامبر(ص) و ائمه(ع) مراجعه کنیم بحث مرجعیت قرآن در آن پربسامد است و می‌توانیم روایات زیادی در تایید این مسئله پیدا کنیم.

استاد حوزه و دانشگاه با بیان اینکه هر نوع ارجاع و استناد و تاثیرگذاری و الهام و ... را مرجعیت گویند به قلمرو مرجعیت اشاره کرد و افزود: حداقل سه نظر در مورد قلمرو مرجعیت علمی قرآن مطرح شده است که شامل حداقلی، حداکثری و اعتدالی است و بیشتر افراد نظر به نظریه اعتدالی دارند؛ اما مهمتر دلایل مرجعیت قرآن کریم است.

مؤدب با بیان اینکه دلایل روایی مرجعیت قرآن به چند دسته قابل تقسیم است، اظهار کرد: اولین گروه روایاتی هستند که درباره مرجعیت صراحت دارند نه حتی ظهور، چون برخی می‌گویند آیات قرآن بعضا صریح نیستند بلکه ظهور دارند ولی روایاتی در باب مرجعیت داریم که کاملا صراحت دارند؛ از جمله امام صادق(ع) فرمودند: والله نعلم ما فی السموات و فی الارض و ما فی الجنه و ما فی النار ...؛ این روایات هم در تفاسیر عیاشی و کافی کلینی که معتبر و متقدم و حدیثی هستند آمده و مضمون این روایت آن است که هر چه در آسمان و زمین است و هر دانشی که لازم است در قرآن وجود دارد البته اینکه چگونه به دست بیاوریم محل بحث است.

عضو هیئت علمی دانشگاه قم اضافه کرد: در روایت دیگری از امام باقر(ع) نقل شده است که فرمودند: اذا حدثتم بشیء فاستلونی عن کتاب؛ مراد از کتاب قرآن است و فرمودند در مورد هر چیزی بخواهید گفت وگو کنید می‌توانید برای آن مرجعیتی در قرآن بیابید؛ روایت روشن‌تر دیگری هم وجود دارد که امام باقر(ع) فرمودند: فیه خبرکم و خبر من قبلکم و خبر من بعدکم و خبر السماء و الارض ...؛ این روایت نشان می‌دهد مباحثی که امروز مطرح است آن موقع هم وجود داشته؛ مطالبی مانند اینکه آیا می‌توان در قرآن دانش‌های مختلف و موضوعات مرتبط با زندگی انسان در دنیا و آخرت را پیدا کرد. این روایت فرموده است هر خبری در مورد گذشته و حال و آینده و هستی و آفرینش و ... برای شما بیاورند تعجب خواهید کرد.

روایتی عجیب درباره مرجعیت قرآن

استاد حوزه و دانشگاه تصریح کرد: روایت خیلی عجیب است که فرموده هر چیزی را بخواهید اصلی در قرآن دارد؛ یعنی قرآن مرجعیت دارد؛ البته اینکه ما چه مقدار و چگونه بتوانیم استخراج کنیم بحث دیگری است. در روایت دیگری آمده است دو چیزی که دو شخصیت و صاحب نظر در مورد آن اختلاف نظر داشتند می‌توانیم اصل و پایگاه و جایگاهی در قرآن برای آن بیابیم البته روایت تاکید دارد که ممکن است عقل و تجربه بشری به همه ابعاد آن دست یابد. این روایت را هر محدثی ببیند به مرجعیت قرآن اذعان خواهد کرد البته باز تاکید می‌کنم فعلا بحث ما قلمرو و چگونگی کشف نیست.

مؤدب با بیان اینکه در روایت دیگری داریم که «ان الله انزل بالقرآن تبيان لكل شیء»، اظهار کرد: آیه شریفه تبیان لكل شیء، بارها در سخنان ائمه(ع) مورد اشاره و تاکید قرار گرفته است؛ روایت تاکید دارد هر چیزی که بندگان به آن نیاز دارند(اعم از امور مادی و معنوی و معیشتی) در قرآن مطلبی برای آن وجود دارد؛ در روایتی از پیامبر(ص) داریم که فرمودند: انا اعلم کتاب الله فیه بدا الخلق و ما هم کائن ...؛ علامه طباطبایی در تفسیر المیزان در جلد سوم تعبیر لطیفی به کار برده و آن تفسیر قرآن به قرآن است البته تعریف ایشان از تفسیر با دیگران متفاوت است.

وی اضافه کرد: ایشان فرموده است که تفصیل احکام و قصص و معاد و ... غیر از تفسیر است و باید آن را از اهل بیت(ع) بگیریم؛ البته اهل بیت(ع) هم زمانی مطلبی را بیان می‌فرمایند که ریشه و جایگاهی در قرآن کریم دارد وگرنه ایشان مطلبی نمی‌گویند که اصلی در قرآن ندارد. به نظر بنده علامه قبل از تفسیر قرآن به قرآن یک دور روایات را ملاحظه کرده است و حتی روش قرآن به قرآن را از روایات گرفته است.

عضو هیئت علمی دانشگاه قم با بیان اینکه در روایت دیگری که مصادر اهل سنت هم آورده اند، آمده است که «من اراد علم الاولین و الآخرين فیلتور القرآن»، گفت: در اینجا علم به صورت مطلق آمده است یعنی اگر کسی علم اولین و آخرین را می خواهد قرآن را مورد تدبر قرار دهد و در آن کاوش و بررسی کند؛ این نشان می دهد این روایات مؤید مرجعیت قرآن کریم هستند. مؤنب افزود: روایات دیگر هم روایات عرضه هستند؛ گرچه این روایات همگی مختص حدیث نیست ولی برخی مختص عرضه حدیث بر قرآن است و از آن می توان به دست آورد روایتی معتبر است که بر قرآن عرضه شود و این هم مؤید مرجعیت است، روایت حدیث ثقلین، جوامع الكلم، روایات استعاذه به قرآن و روایاتی که می گوید قرآن، امام مسلمین است به خوبی بر باور مرجعیت قرآن صحه می گذارند که هر نوع تردید را از بین می برد؛ البته اینکه دیدگاه اندیشمندان در مورد چگونگی و ساحت و روش کشف از قرآن موضوعات دیگری است.